

UVÁDĚJÍCÍ UČITELÉ A ADAPTAČNÍ OBDOBÍ ZAČÍNÁJÍCÍCH UČITELŮ

Souhrnný informační materiál Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a Národního pedagogického institutu ČR, květen 2025

? CO JE TO ADAPTAČNÍ OBDOBÍ?

- Dvoutleté období, během kterého je začínající učitel podpořen zkušeným kolegou – uvádějícím učitelem. Přesně je definováno v § 24a zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů.

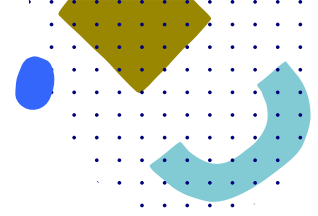
? KDO JE ZAČÍNÁJÍCÍ UČITEL?

- Každý učitel, od jehož nástupu do profese učitele neuplynuly více než dva roky. Tedy ten, kdo svou první pracovní smlouvu v roli učitele uzavřel před méně než dvěma roky (ať už na své současné škole či u jiného zaměstnavatele). Působení v jiné pedagogické roli, např. asistenta pedagoga, se do adaptačního období nepočítá. Stejně tak práce na DPP nebo DPČ. Započítává se tedy jen práce v roli učitele a pouze na pracovní smlouvu. Pro adaptační období nehraje roli, zda je učitel kvalifikovaný nebo ne.

? KDO JE UVÁDĚJÍCÍ UČITEL?

- Zkušený kolega začínajícího učitele s mentorskými dovednostmi, který:
 - naslouchá jeho prožívání a potřebám,
 - hospituje ve výuce začínajícího učitele (nekontroluje, ale podporuje),
 - pomáhá začínajícímu učiteli vyjasnit si rozvojové cíle, poskytuje mu podporu a zpětnou vazbu,
 - pracuje s ním na překonávání překážek a profesním rozvoji.
- Působí na všech druzích a typech škol, ve kterých jsou začínající učitelé a učitelky.
- Rozvíjí se v mentorských dovednostech (škola na vzdělávání uvádějících učitelů dostává finanční prostředky)
- Za svou podporu začínajícímu učiteli získává příplatek.

Normativy na adaptační období stanovuje MŠMT každoročně spolu s ostatními normativy pro financování regionálního školství územních samosprávných celků. Normativy pro rok 2025 naleznete [zde](#). Rozpis rozpočtu pro jednotlivé školy na rok 2025, včetně částek přidělených na zajištění adaptačního období (AO), najdete [v tomto dokumentu](#). Jsou zde uvedeny také částky, které Vaše škola, pokud je zřizována územním samosprávným celkem, obdržela na zajištění adaptačního období pro daný kalendářní rok.

? KDO UVÁDĚJÍCÍHO UČITELE VYBÍRÁ?

- Uvádějícího učitele přiděluje začínajícímu učiteli vedení školy s ohledem na mentorské dovednosti a odborné zkušenosti uvádějícího učitele.
- Podobu podpory je vhodné předem vzájemně vyjasnit; lze vycházet z dokumentů MŠMT a NPI ČR, viz níže.

? JAKÁ JE ROLE UVÁDĚJÍCÍHO UČITELE?

- Uvádějící učitel pomáhá začínajícímu učiteli zvládnout ty nejnáročnější úkoly, se kterými se v prvních dvou letech ve škole setkává.
 - Může se jednat o podporu se získáváním profesní sebejistoty, pomoc s řešením dobrého klimatu ve třídě a komunikací s rodiči.
- Plánuje pravidelná setkávání začínajícího učitele, uvádějícího učitele a vedení školy.
- Podpora by měla vždy vycházet z potřeb začínajícího učitele, proto je podstatné mu naslouchat, aby začínající učitel své potřeby mohl identifikovat a získal pomoc v jejich naplňování.
- Důležitá může být i podpora ve vyučovaném oboru a jeho didaktice. Společný obor je předpokladem pro sdílení oborových a oborově-didaktických dovedností. Shodný vyučovací předmět uvádějícího a začínajícího učitele však není podmínkou.

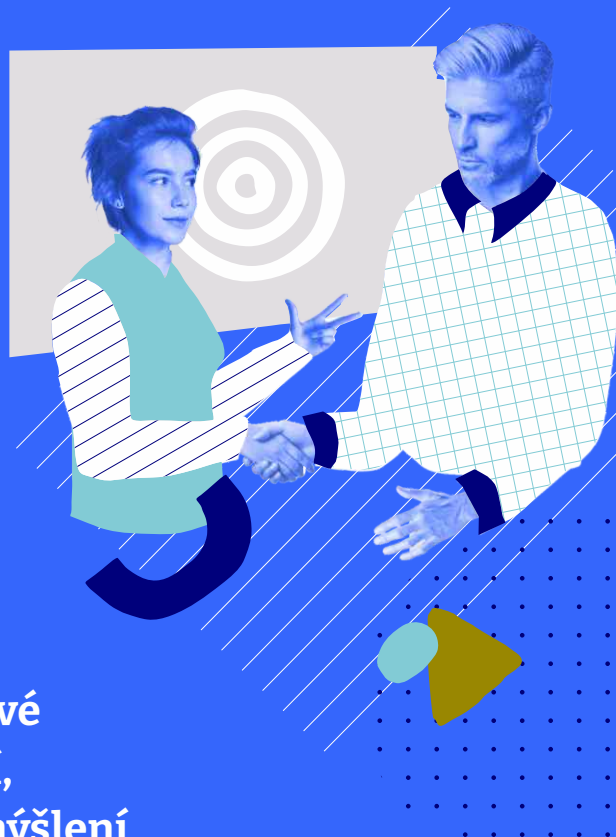
? KDE MOHU JAKO UVÁDĚJÍCÍ UČITEL ZÍSKAT PODPORU?

- Pro podporu uvádějících učitelů připravil Národní pedagogický institut ČR vzdělávací kurz „Chci být uvádějícím učitelem - aneb jak mohu podpořit svého začínajícího kolegu“, který bude probíhat od září/října 2025 na všech krajských pracovištích NPI ČR. Kurz v celkové časové dotaci 28 vyučovacích hodin je rozdělen do 6 setkání, zájemci se mohou přihlašovat prostřednictvím odkazu na webu [ZDE](#).
- Lze využít také některý z kurzů mentoringu či kolegiální podpory pro učitele (nabízí řada poskytovatelů).
- Dále jsou pro adaptační období [na webu NPI ČR](#) k dispozici **příručky**:
 - [Adaptační období začínajícího učitele z pohledu uvádějícího učitele](#)
 - [Adaptační období začínajícího učitele z pohledu začínajícího učitele](#)
 - [Adaptační období začínajícího učitele z pohledu vedení školy](#)a dokumenty: [Cíle adaptačního období](#) a [Profil absolventa vzdělávacího programu pro uvádějící učitele](#)
- Na webu MŠMT naleznete **Kompetenční rámec absolventa a absolventky učitelství** (KRAAU), který popisuje profesní kompetence, k nimž míří studijní programy vysokých škol připravujících učitele a učitelky. Dokument obsahuje úroveň 2 „Začínající učitel/ka“, jež se vztahuje ke konci adaptačního období. KRAAU je vhodné využívat formativně pro sebehodnocení začínajícího učitele a popisnou zpětnou vazbu. Lze pracovat také jen s vybranou částí KRAAU podle potřeb. K dispozici je i verze v podobě kartiček.

CÍLE ADAPTAČNÍHO OBDOBÍ

Hlavní cíl:

Podpořit začínajícího učitele při jeho vstupu do profese tak, aby identifikoval své potřeby, získal pomoc v jejich naplňování, rozvinul své profesní kompetence a přemýšlení o kvalitě učitelské práce.

Z pohledu začínajícího učitele

- **Začínající učitel rozvine své přemýšlení o kvalitě učitelské práce** s oporou o kompetenční rámec a sebereflexi.
- **Rozvíjí všechny své profesní kompetence v souladu s Kompetenčním rámcem absolventa a absolventky učitelství**, úroveň 2 (začínající učitel), s maximálním ohledem na své identifikované potřeby, tj. zvědomuje své silné stránky a dále na nich staví a rozvíjí své slabší stránky. Zvláštní důraz klade na:
 - **Oblast 3 (Prostředí pro učení)** – s důrazem na vytváření bezpečného prostředí důvěry ve výuce i s kolegy
 - **Oblast 5 (Profesní spolupráce)** – s důrazem na spolupráci s kolegy a také rodiči žáků
 - **Oblast 6 (Profesní sebepojetí, rozvoj, etika a duševní zdraví)** – s důrazem na rozvoj svého profesního sebepojetí a sebevědomí

Z pohledu uvádějícího učitele

- **Uvádějící učitel podporuje začínajícího učitele v přemýšlení o kvalitě učitelské práce** s oporou o kompetenční rámec a sebereflexi.
- **Pomůže začínajícímu učiteli v rozvoji všech profesních kompetencí v souladu s Kompetenčním rámcem absolventa a absolventky učitelství**, úroveň 2 (začínající učitel), s maximálním ohledem na jeho identifikované potřeby, se zvláštním důrazem na:
 - **Oblast 3** (Prostředí pro učení) – s důrazem na vytváření bezpečného prostředí důvěry pro začínajícího učitele
 - **Oblast 5** (Profesní spolupráce) – s důrazem na podporu začínajícího učitele ve spolupráci s kolegy a také rodiči žáků
 - **Oblast 6** (Profesní sebepojetí, rozvoj, etika a duševní zdraví) – s důrazem na podporu rozvoje profesního sebevědomí začínajícího učitele
- Výše uvedených cílů **uvádějící učitel** dosahuje tím, že **mentorsky vede začínajícího učitele**:
 - Vytvoří s ním a pomáhá mu naplňovat zakázku/plán adaptace
 - Realizuje s ním minimálně 10 schůzek/školní rok; z toho alespoň 3 v triádě (uvádějící učitel, začínající učitel, vedení školy)
 - Z těchto 10 schůzek alespoň 6 zahrnuje náslech ve výuce s následnou reflexí (vždy min. 30 minut)

Z pohledu vedení školy

- **Seznámí se s Kompetenčním rámcem absolventa a absolventky učitelství.**
- **Podpoří uvádějící učitele v rozvoji mentorských dovedností** (Kritérium [Kvalitní školy ČŠI](#) – Pedagogické vedení školy; indikátor 2.3)
- **Podpoří uvádějícího učitele v rozvoji dalších dovedností pro výkon role uvádějícího učitele v rámci kurzu DVPP** (Kritérium Kvalitní školy ČŠI – Kvalita pedagogického sboru; indikátor 3.1)
- **Realizuje schůzky v triádě:** Začínající učitel, uvádějící učitel a vedení školy (Kritérium Kvalitní školy ČŠI – Pedagogické vedení školy; indikátor 2.3)

PROFIL ABSOLVENTA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU PRO UVÁDĚJÍCÍ UČITELE

Kompetence uvádějícího učitele

- ✓ Porozumí své roli, dovednostem a činnostem spojeným s pozicí uvádějícího učitele.
- ✓ Spolupracuje s vedením školy na efektivním průběhu adaptačního období.
- ✓ Cíleně využívá své mentorské dovednosti na podporu začínajícího učitele a dále je rozvíjí.
- ✓ Nastavuje a udržuje ve spolupráci se začínajícím učitelem bezpečné prostředí důvěry.
- ✓ Poskytuje začínajícímu učiteli efektivní popisnou zpětnou vazbu.
- ✓ Vede začínajícího učitele k reflexi jeho výuky.
- ✓ Využívá Kompetenční rámec absolventa a absolventky učitelství k efektivnímu profesnímu rozvoji začínajícího učitele.
- ✓ Vede začínajícího učitele k sebereflexi a vědomému utváření profesního sebepojetí a sebevědomí.
- ✓ Pracuje na svém profesním rozvoji a na sebereflexi.